

22.02.2023

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2022/622
Toplantı Tarihi/Sayısı : 15.12.2022/192
Karar Numarası : 2022/932
Başvuran : H.T.
Başvuran Vekili : --
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : Küçükçekmece Belediye Başkanlığı

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; nikâh işlemleri için Küçükçekmece Belediye Başkanlığına müracaat eden başvuranın, eşinin yabancı uyruklu olması nedeniyle, belediyenin kendisinden ilave ücret talep etmesinin ırk ve etnik köken temelinde ayrımcılık oluşturduğu iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Küçükçekmece Belediyesinde nikah işlemlerini gerçekleştirmek için 26.08.2020 tarihinde Belediye'ye başvurduğunu,

b. Kendisinden aile cüzdanı harcı ile belediye sınırları içerisinde ikamet eden yabancı uyruklu şahıslar adına alınan nikah hizmetleri ek harç ücreti talep edildiğini, söz konusu harçları ekte sunduğu yevmiyeli numaralı fatura ile sabit olduğu üzere ödediğini,

c. Küçükçekmece Belediyesine ait "Nikâh Sarayı-2020 Yılında Uygulanacak Ücret Tarifeleri" belgesinde belirtildiği üzere, evlenme akdi işlemleri için Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının sadece aile cüzdanı harcı ödemesi yapmasının yeterli olduğunu,

ç. Kendisinin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmasına rağmen evlenme akdi işlemleri sırasında ödemesi gereken harç ücretine ek olarak 550 TL ilave ödeme yaptığını,

d. Ödeme yaptığı sırada eşinin Suriye uyruklu olması nedeniyle tarafından ilave ücret alındığını ve işlemlerinde idari yapıyla sorun yaşamamak adına talep edilen haksız harç ücretini ödemek zorunda kaldığını,

e. Somut olayda mevcut normlar ışığında etnik köken farklılığı nedeniyle kendisinden ek harç ücreti alınması suretiyle ayrımcılığa uğradığını iddia etmektedir.

3. Muhatap yazılı görüşünde özetle;

a. Başvuranın nikah işlemlerinin Belediyelerinde gerçekleştirildiğini,

b. 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 97'nci maddesinde; "Belediyeler bu kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir" dendiğini,

c. Bu kanun gereği diğer belediyelerde olduğu gibi belediyelerinde de belediye meclisinin her yıl ücret tarifelerini karara bağladığını,

ç. Belediye Meclisinin ücret tarifelerini herhangi bir etnik, dini, sınıfsal vs. ayrımcılık yapmadan; sadece yapılan iş, yazışma ve salon maliyetleri, harcanan zaman ve personel dikkate alınarak, yapılan işin gereği olarak daha masraflı, daha uzun sürmesi ve daha uğraştırıcı olması gibi farklılıklar göz önünde bulundurarak; cüzi miktarlarda birbirinden farklı ücretler olarak belirlediğini,

d. Belediye Meclisinin kararlarını; adalet ve eşitlik vizyonuyla aldığını, 2020 ve 2022 yıllarına ait Ücret Tarifeleri ve Meclis Kararlarının ekte sunulduğunu ifade etmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı, başvuran yazılı görüşünü 19.07.2022 tarihli dilekçe ile Kurumumuza iletmiştir. Alınan görüşte başvuran özetle;

a. Muhatabın yazılı görüşünün ekinde sunduğu “*Nikah Salonları Kullanım Ücretleri*” başlıklı belgelerde açık bir şekilde “*YABANCI UYRUKLULAR(Ayrıca alınır)*” ibarelerinin olduğunu,

b. Bu durumun Anayasa'nın 10'uncu maddesinde ifade edilen kanun önünde eşitlik ilkesine aykırılık teşkil ettiğini,

c. Yapılan ayrımcı uygulanmasının kaldırılması için gereğinin yapılmasını talep ettiğini belirtmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun “*Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı*” başlıklı 3'üncü maddesinde ayrımcılık yasağı: “(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.” şeklinde hükme bağlanmıştır.

6. Mezkûr Kanun'un “*Ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği hâller*” başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde “*Vatandaş olmayanların ülkeye giriş ve ikametlerine ilişkin şartlarından ve hukuki statülerinden kaynaklanan farklı muamele*” ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği hâller arasında sayılmıştır.

7. Mezkûr Kanun'un “*Kurumun görevleri*” başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde, “*İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*”; (g) bendinde, “*ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*”; (i) bendinde, “*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

8. Mezkûr Kanun'un “*Başvurular*” başlıklı 17'nci maddesi ise: “*Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. ... (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.*” hükmünü haizdir.

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “*Başvurunun konusu*” başlıklı 31'inci maddesine göre: “*Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, din, dil, inanç, mezhep, felsefi*

ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri başvurunun konusunu oluşturur."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesine göre: "(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, b) Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, c) Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, d) Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilip edilmediği, e) Belli bir konuyu içerip içermediği, f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı yönlerinden incelenir. (2) Başvurucusu birden fazla olan başvurularda, incelenebilirlik koşulları her başvurucu yönünden ayrı ele alınır."

11. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön inceleme üzerine verilecek kararlar" başlıklı 49'uncu maddesinin altıncı fıkrasına göre: "(6) Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması hâlinde de incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir."

12. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesine göre: "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

13. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

14. 6701 sayılı Kanun, Kurumun ayrımcılık yasağı ile ilgili sahip olduğu görev ve yetkilerin kapsamını düzenlemektedir. Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında, Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Anılan temeller, sayma suretiyle (numerus clausus) belirlenmiş olup; bunların dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller Kanun kapsamı dışında kalmaktadır.

15. Başvuran, Türk vatandaşı olduğunu, 26.08.2020 tarihinde Küçükçekmece Belediyesi'ne nikah işlemleri için müracaat ettiğini, işlemler sırasında eşinin Türk vatandaşı olmayıp Suriye uyruklu olması

nedeniyle ödemesi gereken ücrete ilave olarak 550 TL tutarında ek bir ödeme yaptığını, bu durumun ırk ve etnik köken temelinde ayrımcılık teşkil ettiğini iddia etmektedir.

16. Muhatap yazılı görüşünde özetle; başvuranın nikah işlemlerinin Belediyelerinde gerçekleştirildiğini, 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 97'nci maddesine göre diğer belediyelerde olduğu gibi kendilerinin de Belediye Meclisinin her yıl ücret tarifelerini karara bağladığını, Belediye Meclisinin ücret tarifelerini herhangi bir etnik, dini, sınıfsal vs. ayrımcılık yapmadan sadece yapılan iş, yazışma ve salon maliyetleri, harcanan zaman ve personel dikkate alınarak, yapılan işin gereği olarak daha masraflı, daha uzun sürmesi ve daha uğraştırıcı olması gibi farklılıklar göz önünde bulundurarak; cüzi miktarlarda birbirinden farklı ücretler olarak belirlediğini, Belediye Meclisinin kararlarını adalet ve eşitlik vizyonuyla aldığını belirtmiştir.

17. Somut olayda hem başvuruya hem de muhatap yazılı görüşüne ekli "*Nikâh Salonları Kullanım Ücretleri*" belgelerine göre nikâh ücretleri; nikâh işlemlerinin yapıldığı salon ve yerlere, nikâhın hafta içi veya hafta sonu yapılmasına, nikâh işlemleri yaptıran kişilerin yabancı uyruklu olup olmamasına göre değişiklik göstermektedir. Aynı belgelerde yabancı uyruklu tanımından; eş adaylarından birinin veya her ikisinin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmamasının anlaşılması gerektiği ifade edilmiştir. Bu kapsamda uygulanan ücret tarifesindeki değişiklik; ırk ve etnik köken temelinde bir ayrımdan değil, Türkiye Cumhuriyeti Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olup olmama farklılığından kaynaklanmaktadır.

18. 6701 sayılı Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır. Türkiye'nin de tarafı olduğu Her Türlü Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 1'inci maddesinin birinci fıkrasında "ırk ayrımcılığı" terimi, "*Siyasî, ekonomik, sosyal, kültürel veya toplumsal yaşamın herhangi bir alanında, insan hakları ve temel özgürlüklerin tanınmasını, uygulanmasını, bu hak ve özgürlüklerden yararlanılmasını ortadan kaldırmak veya zayıflatmak amacıyla ya da etkisine yönelik, ırk, renk, soy ya da ulusal veya etnik kökene dayalı her türlü ayırım, dışlama, kısıtlama ya da tercih anlamındadır.*" hükmü bulunurken ikinci fıkrasında ise "*Bu Sözleşme, Taraf Devletlerin vatandaşları ile vatandaş olmayanlar arasında getirdiği farklılara, dışlamalara, kısıtlamalara veya tercihlere uygulanmayacaktır*" hükmü bulunmaktadır.

19. Mez-kûr Sözleşme'nin 1'inci maddesinin ikinci fıkrasında ifade edildiği üzere vatandaşlarının lehine düzenleme yapabilme yetkisine sahip kamu tüzel kişileri, ülke vatandaşı olmayan yabancılar açısından ülkeye giriş, ikamet, çalışma, siyasi haklar gibi konularda farklı düzenlemeler yapılabilme yetkisine haizdir. Bu nedenle eşitlik ilkesi ile ayrımcılık yasağı, vatandaş ile yabancı arasında her konuda mutlak bir eşitliği ifade etmemektedir. Nitekim, 6701 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde de "*vatandaş olmayanların ülkeye giriş ve ikametlerine ilişkin şartlarından ve hukuki statülerinden kaynaklanan farklı muamelenin*" ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği hâller ve istisnalar arasında yer aldığı hükme bağlanmıştır.

20. Vatandaşlık, bireylerin hangi ırka mensup olduğuna bakılmaksızın haklar ve yükümlülükler getiren, devlet ile kurulan resmi bağı ifade etmektedir. Başvuruya konu olayda başvuranın ırkı yada etnik kökeni ayrımcılık yasağı ihlali iddiasında etken durumunda değildir. Belirlenen ücret tarifesi ırka veya

etnik kökene bağlı olmayıp vatandaşlık statüsüne sahip olmamanın getirdiği, Mezkur Kanun'un 7'nci maddesinde ifade edilen farklı muamelenin bir sonucudur. Irk temeli içerisinde değerlendirilemeyen vatandaşlık kavramı, Kanun'da sayılan ayrımcılık temelleri arasında da yer almamaktadır.

21. Bu çerçevede başvuran, başvuru dilekçesinde her ne kadar ırk ve etnik köken temellerinde ayrımcılığa uğradığını iddia etmiş ise de başvuru dilekçesi ekinde yer alan belgeler, muhatap belediyenin beyanları ile birlikte değerlendirildiğinde; başvuranın fazladan nikah ücreti ödemek zorunda kaldığına dair iddiasının 6701 sayılı Kanun'da yer alan ayrımcılık temellerinden ırk ve etnik köken temelleri ile ilişkilendirilemediği, yapılan inceleme ve araştırmada da herhangi bir ayrımcılık temelinin tespit edilemediği, ayrıca ücret tarifelerine ilişkin yapılan düzenlemenin Mezkur Kanun'un 7'nci maddesi kapsamında ayrımcılık yasağının ileri sürülemeyeceği haller kapsamında kalması sebebiyle Kurumun görev alanı dışında kaldığı, başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve başvuranın bu yöndeki iddialarının kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

15.12.2022 tarihinde, İsmail AYAZ, Muhammet Ecevit CARTİ ve Saffet BALIN'ın karşı oyuyla, OY ÇOKLUĞUYLA, karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKI
II. Başkan

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi
(İzinli)

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi
e-imzalıdır

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi
e-imzalıdır

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi
e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Ünal SADE
Kurul Üyesi

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi

Ek:

1- İsmail AYAZ Karşı Oy

2- Muhammet Ecevit CARTİ Karşı Oy

3- Saffet BALIN Karşı Oy

TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

20.01.2023

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : H.T.
Karar Numarası : 2022/932

H.T.'nin evlenmek için Küçükçekmece Belediye Başkanlığına müracaat ettiği, eşinin yabancı uyruklu olması nedeniyle kendisinden ilave ücret talep edilmesinin ırk ve etnik köken temelinde ayrımcılık oluşturduğu iddiasına ilişkin 22.05.2022 tarihli başvurusu ile ilgili olarak;

Kurulumuzca başvuranın iddiaları 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği hâller" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan "Vatandaş olmayanların ülkeye giriş ve ikametlerine ilişkin şartlarından ve hukuki statülerinden kaynaklanan farklı muamele" hükmü uyarınca ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği hâller arasında sayıldığı belirtilerek ayrımcılık yasağı ihlali olmadığı şeklinde karar verilmiştir.

Söz konusu Kanun maddesinin gerekçesinde ilgili madde ile ilgili olarak "... Yabancılara ilişkin özel kanun hükümlerinin ayrımcılık yasağının ihlali sayılmayacak istisnaları oluşturulması ön görülmektedir." şeklinde düzenlenmiştir. Bu Kanun ve madde gerekçeleri birlikte değerlendirildiğinde ayrımcılık yasağının ihlali sayılmayacak istisnaların ancak kanunla düzenlenmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan muhatap Belediye, 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 97.maddesinde "Belediyeler bu kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir" şeklinde düzenlenmiş olup, kendilerine verilen bu yetkiye istinaden yabancılara ilişkin ayrı bir tarife belirlediğini ifade etmiştir. Söz konusu Kanun metninde belediye meclisinin tarife belirleme yetkisinin bulunduğu muhakkaktır. Ancak yabancılar için ayrıca bir tarife belirlemesine ilişkin Kanunla cevaz verilen herhangi bir yetkisinin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu da söz konusu kararın hukuki dayanaktan yoksun olduğunu göstermektedir.

Diğer taraftan evlenme talebinde bulunan kişilerden bir tarafın Türk vatandaşı olduğu göz önüne alındığında, nikah işlemlerinin Türk vatandaşlarına uygulanan tarifeler üzerinden yürütülmesi gerektiği aksi halde sadece yabancılara değil aynı zamanda Türk vatandaşına da ayrımcılık yapıldığı kaçınılmaz olacaktır.

Diğer önemli bir husus da Kurulun kararlarını tarafsız ve her türlü etkiden uzak olarak vermesinin yanında, istikrarlı ve çelişmeyen kararlar vermesi de bir o kadar önemlidir. 15.03.2022 tarihli Kurul kararında Bolu Belediye Meclisince yabancılara uygulanacak su tarifesi ve nikah ücretlerine ilişkin kararında ayrımcılık yasağının ihlali ve idari para cezası kararlaştırılmıştı. Birebir aynı durum için birbiriyle çelişen karar verilmesinin Kurulun kararlarını da tartışılabilir hale getirmesini kaçınılmaz kılacaktır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres: Yüksel Cad. No:23 06650 Bakanlıklar-ANKARA

Telefon No : 4227800

e-Posta :

Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Fax No : 4227899

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Bilgi İçin :

Dahili No:

Yukarıda belirttiğim gerekçelerle sayın çoğunluğun kararına katılmıyorum.

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres: Yüksel Cad. No:23 06650 Bakanlıklar-ANKARA

Telefon No : 4227800

e-Posta :

Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Fax No : 4227899

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Bilgi İçin :

Dahili No:

TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

26.01.2023

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : H.T.
Karar Numarası : 2022/932

Başvuran H.T.'nin, evlenmek için müracaat ettiği Küçükçekmece Belediye Başkanlığının, eşinin yabancı uyruklu olması nedeniyle kendisinden ilave ücret talep etmesinin ırk ve etnik köken temelinde ayrımcılık oluşturduğu iddiasına ilişkin 22.05.2022 tarihli başvurusu ile ilgili olarak;

Kurulumuzca başvuranın iddiaları değerlendirilmiş olup, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği hâller" başlıklı 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde "Vatandaş olmayanların ülkeye giriş ve ikametlerine ilişkin şartlarından ve hukuki statülerinden kaynaklanan farklı muamele" ifadesinin yer alması sebebiyle, adı geçen maruz kaldığı muamelenin ayrımcılık yasağının ihlali olmadığı şeklinde karar verilmiştir.

6701 sayılı Kanun'un kanunlaşma sürecinde söz konusu madde ile ilgili olarak TBMM'ne sunulan gerekçede, "**.... yabancılara ilişkin özel kanun hükümlerinin** ayrımcılık yasağının ihlali sayılmayacak istisnaları oluşturması öngörülmektedir." ifadesi yer almakta olup, anılan madde gerekçesi ile birlikte ele alındığında yabancılara yönelik ayrımcılık yasağının ihlali sayılmayacak istisnaların ancak kanunla düzenlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan gerek muhatap Belediyenin iddialara ilişkin cevabi yazısında ve gerek Kurul kararında, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 97'nci maddesinde yer alan "Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet (...) için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir." ibareleri, Belediyenin yabancılara yönelik ayrı bir tarife belirlemesine ilişkin yetkinin dayanağı olarak ifade edilmiştir. Söz konusu maddenin belediye meclisine tarife belirleme yetkisi verdiği muhakkak olmakla birlikte yabancılar için ayrı bir tarife belirlenmesine ilişkin kanunla verilen özel bir yetki bulunmamakta, bu da yabancılar için ayrı bir tarife belirlenmesine ilişkin söz konusu kararın yasal dayanaktan yoksun olduğunu göstermektedir.

Diğer taraftan, evlenme talebinde bulunan kişilerden başvuru sahibi H.T.'nin Türk vatandaşı olduğu göz önüne alındığında, nikah işleminin Türk vatandaşlarına uygulanan tarifeden farklı bir tarife üzerinden yürütülmesinin sadece yabancılara yönelik değil yabancı ile evli Türk vatandaşlarına yönelik bir ayrımcı muamele içerdiğini de ifade etmek yerinde olacaktır.

Belirtilmesi gereken diğer bir husus da Kurul kararların istikrarlı ve çelişmeyen nitelikte olmasıdır. Bolu Belediye Meclisince yabancılara uygulanması öngörülen su tarifesi ve nikah ücretlerine ilişkin Kurul Kararında ayrımcılık yasağının ihlaline ve idari para cezasına hükmedilmiş olduğu halde, aynı durum için

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres: Yüksel Cad. No:23 06650 Bakanlıklar-ANKARA

Telefon No : 4227800

e-Posta :

Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Fax No : 4227899

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Bilgi İçin :

Dahili No:

çelişen bir karar verilmesi istikrarlılık ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

Yukarıda belirtilen gerekçeler ve ilgili mevzuat çerçevesinde somut olayda ayrımcılık yasağının ihlal edildiği kanaatiyle çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres: Yüksel Cad. No:23 06650 Bakanlıklar-ANKARA

Telefon No : 4227800

e-Posta :

Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Fax No : 4227899

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Bilgi İçin :

Dahili No:

TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

28.12.2022

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : H.T.
Karar Numarası : 2022/932

H.T.'nin evlenmek için Küçükçekmece Belediye Başkanlığına müracaat ettiği, eşinin yabancı uyruklu olması nedeniyle, kendisinden ilave ücret talep edilmesinin ırk ve etnik köken temelinde ayrımcılık oluşturduğu iddiasına ilişkin 22.05.2022 tarihli başvurusu ile ilgili olarak;

Kurulumuzca başvuranın iddiaları 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu "Ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği hâller" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendindeki "Vatandaş olmayanların ülkeye giriş ve ikametlerine ilişkin şartlarından ve hukuki statülerinden kaynaklanan farklı muamele" uyarınca ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği hâller arasında sayıldığı belirtilerek ayrımcılık yasağının ihlali olmadığı şeklinde karar vermiştir.

Söz konusu Kanun maddesinin gerekçesinde ilgili madde ile ilgili olarak "... Yabancılara ilişkin özel kanun hükümlerinin ayrımcılık yasağının ihlali sayılmayacak istisnaları oluşturulması ön görülmektedir." şeklinde düzenlenmiştir. Bu düzenleme, özel kanunla yapılan düzenlemelerin ayrımcılık yasağı oluşturmayacağına ilişkin bir düzenlemedir.

2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 97. maddesinde "Belediyeler bu kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir" şeklinde düzenlenmiş olup, kanunun kendilerine verdiği bu yetkiye istinaden yabancılara ilişkin ayrı bir tarife belirlediğini ifade etmiştir. Söz konusu kanun metninde belediye meclisinin tarife belirleme yetkisinin bulunduğu muhakkaktır. Ancak yabancılar için ayrıca bir tarife belirlemesine ilişkin herhangi bir yetkisinin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu da söz konusu kararın hukuki zeminden yoksun keyfi bir uygulama olduğunu gösterdiği,

Diğer taraftan evlenme talebinde bulunan kişilerden bir tarafın Türk vatandaşı olduğu düşünüldüğünde, nikah işlemlerinin Türk vatandaşlarına uygulanan tarifeler üzerinden yürütülmesi gerektiği değerlendirildiğinden,

Öte yandan 15.03.2022 tarihli ve 2022/175 sayılı Kurul Kararında Bolu Belediye Meclisince yabancılara uygulanacak su tarifesi ve nikah ücretleri ilişkin kararı için ayrımcılık yasağının ihlali ve nedenle idari para cezası kararlaştırılmıştı. Birebir aynı durum için bir biriyle çelişen karar verilmesinin doğru olmayacağı değerlendirildiğinden,

Son olarak; toplumun en küçük yapı taşı olarak kabul edilen ailenin korunması sağlıklı toplum için muhakkak gereklidir. Bu nedenle milletvekilleri tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine anayasa

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres: Yüksel Cad. No:23 06650 Bakanlıklar-ANKARA

Telefon No : 4227800

e-Posta :

Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Fax No : 4227899

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Bilgi İçin :

Dahili No:

değişikliği teklifi sunularak aile bütünlüğünün korunması ve aile yapısının güçlendirilmesi hedeflenmiştir. Günümüzde özellikle gayri meşru ilişkilerin artırılması ve evlilik dışı birlikteliklerin özendirilmesi için gayret gösteren çeşitli yapıların çalışmaları göz önünde bulundurulduğunda evlilik müessesinin teşvik edilmesi ve ödüllendirilmesi vicdani bir sorumluluktur. Toplumda gayri meşru ilişki ve LGBT gibi sapkınlıkların yer edinmemesi ancak aile mefhumunun toplumda önemsenmesi ve özendirilmesi ile mümkündür. Bu kapsamda ilgili Belediyenin aile birliği kurmak isteyen bireyleri teşvik etmesi gerekirken olayı tamamen hukuk dışı yöntemlerle rant kapısı olarak görmesi kabul edilebilecek bir uygulama değildir. Hukuki düzenlemelerle sınırları belirlenmiş hizmetlerin yerli ve yabancı vatandaş ayrımı yapılmadan sunulmasında kamu kurumlarına ve özellikle yerel yönetimlere büyük sorumluluklar düşmektedir. Belediyelere tanınan tarife belirleme yetkisinin hukuk dışına taşınarak ayrımcılık oluşturacak keyfi uygulamalara dönüştürülmesi kabul edilebilir bir durum değildir. Temel insan hakları konusunda hukuki sorumluluğunu yerine getirmeyen kurum ve kuruluşlara bu sorumluluğunu hatırlatan hatta ders niteliğinde kararlar vermemiz gerekirken, kanuni sorumluluklarımıza rağmen konunun görmezden gelinmesi üzücü olmuştur.

Yukarıda belirttiğim gerekçelerle sayın çoğunluğun kararına iştirak etmem mümkün değildir.

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres: Yüksel Cad. No:23 06650 Bakanlıklar-ANKARA

Telefon No : 4227800

e-Posta :

Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Fax No : 4227899

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Bilgi İçin :

Dahili No: